

Samråd kopplat till översvämningsdirektivets uppdatering 2024

Syftet med översvämningsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG) är att minska ogynnsamma följder av översvämningar för människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet. Medlemsländerna måste uppdatera sin information gällande översvämningsdirektivet vart 6:e år och senast det skedde var 2018. Processen kräver ett allmänt samråd. För ytterligare information läs under rubriken **Information om den åländska bedömningen** längre ned.

Samråd

Landskapsregeringen genomför en samrådsprocess under sommaren, inriktat på översvämningar, då en rapportering ska ske till EU den 22.12.2024.

Ni ombedes att ge input på översvämningsrelaterade frågor i följande formulär, det är endast 4 frågor och tar bara några få minuter: <https://forms.office.com/e/Fk82A64WYP>

Landskapsregeringen önskar svar på följande frågor:

1. Anser du att landskapsregeringens kartor över låglänta områden är korrekta? Svara ja eller nej och ange vad du anser saknas.

På vår hemsida finns kartor över låglänta områden i en pdf här:

<https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/karta-laglanta-omraden-aland.pdf>

och som digital karta här:

<https://aland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=514be7428ad94f62b17b6d031bb0c641>

2. Upplever du problem kopplat till klimatförändringar, dvs mer översvämningar, skyfall och torrperioder?
3. Vilken/vilka åtgärder anser du vara viktigast för att förebygga översvämningar?
4. Saknar du material eller information om klimatförändringar och åtgärder på landskapsregeringens hemsida? Ange i så fall vad du saknar. Befintligt material finns här:
<https://www.regeringen.ax/miljo-natur/oversvamningar-klimatanpassning>

Det går även bra att sända in skriftliga synpunkter till landskapsregeringens registratur, registrator@regeringen.ax, senast den 19 augusti 2024 kl. 23:59 lokal tid. Ange diarienummer ÅLR 2024/3250.

Information om den åländska bedömningen

Den preliminära bedömningen av översvämningsrisker ska ses över regelbundet och vid behov uppdateras vart 6:e år (2018, 2024, osv). Ålands preliminära bedömning av översvämningsrisker omfattas av ett klimat-PM från 2009, uppdaterad 2014, där det framgår att Åland inte har några utpekade områden med **betydande** översvämningsrisker, enligt definitionen i direktivet. Här avses främst väldigt utsatta områden, som t.ex. låglänta områden invid stora floder som översvämmas eller riskerar att översvämmas regelbundet. Kartor över låglänta områden, som kan översvämmas vid extrema scenarier, har dock tagits fram i enlighet med direktivets artikel 6.3. a) och dessa kan nås på hemsidan.

Landskapsregeringen ser i dagsläget (maj 2024) inget behov av att ändra de kartor som togs fram under 2014 eller informationen från tidigare rapporteringar och från rapporteringen 2018, då granskningen inte visade några nya översvämningsområden och det inte finns några förändringar av markanvändningen. I de tidigare framtagna klimatkartorna finns i övrigt bra råd och rekommendationer till olika verksamhetsutövare för hur de ska hantera klimatförändringarna framöver. Klimatförändringar behandlas även i de vattenförvaltningsdokumenten, t.ex. i Förvaltningsplanen för de åländska vattnen 2022-2027, som miljöbyrån tagit fram. En samrådsprocess enligt vattendirektivet har genomförts före vattenförvaltningsdokumenten slogs fast i december 2021 och i processen behandlades förutom vattenkvalitet och biologisk mångfald även översvämningsområden och klimatförändringar.

Mer information finns att läsa i nuvarande Förvaltningsplan¹ samt om översvämningsområden och klimatanpassning på hemsidan: <https://www.regeringen.ax/miljo-natur/oversvamningar-klimatanpassning>.

Tillhörande länkar och information, även för hela Finland

Kartor över låglänta områden på Åland kan ni finna här:

<https://aland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=514be7428ad94f62b17b6d031bb0c641>

Karta över Jomala-Mariehamn och delar av Lemland:

<https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/karta-laglanta-omraden-jom-mhamn.pdf>

Karta Finström:

<https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/karta-laglanta-omraden-emkarby.pdf>

Karta Saltvik:

<https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/karta-laglanta-omraden-saltviksfjarden.pdf>

---

¹ <https://www.regeringen.ax/styrdokument-rapporter-publikationer/ramdirektivet-vatten-0>

Övrigt åländskt material kopplat till översvämningar och klimat:

Klimat-PM från 2014:

<https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/klimatforandringar-pa-aland.pdf>

Uppdatering av översvänningsdirektivet 2019:

https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/uppdateringar_av_oversvamningsdirektivet.pdf

Mariehamns stads skyfallskartor och våtmarker:

Översvänningskartor:

<https://www.mariehamn.ax/nyheter/oversvamningskarta-mariehamn>

Stadens våtmarker:

<https://www.mariehamn.ax/trafik-och-miljo/vatmarker>

Finlands informationsmaterial och kartor:

Hantering av översvänningsrisker på vatten.fi:

<https://www.vesi.fi/sv/hantering-av-oversvamningsrisker/>

Beredskap inför översvämningar:

<https://www.vesi.fi/sv/temasida/med-temat-beredskap-infor-oversvamningar/>

Invånare, byggnader och vägar i ett översvänningshotat område vid havet:

I tabellen presenteras statistikerna över invånarna, byggnaderna och vägarna på det översvänningskarterade området. Statistikerna har beräknats för översvämningar med flera olika återkomstintervall:

[TulvavahinkoarviotMeriSv | Vesi.fi](#)

Exempel på några väsentliga vattenvårdsfrågor 2022-2027

(från den åländska samrådsprocessen 2020-2021, i enlighet med vattendirektivet):

- Det är viktigt att kommuner ser över dagvattenhanteringen genom att t.ex. begränsa bebyggelse i låglänta kustområden. Det är också viktigt att fördröja dagvatten med mer grönområden, biofilter och flexibla våtmarkslösningar. Det finns även förslag på bra lösningar till jord- och skogsbrukare och andra i våra klimatdokument.
- Åtgärder som behövs i inre kustområden och vid sjöar är tex olika dagvattenreningstekniker, fördröjningsmagasin vid pumpstationer och andra områden där risk för bräddningar kan förekomma.
- Enskilda avlopp som ej fungerar bra behöver åtgärdas, handledningar behöver tas fram och det krävs en fungerande tillsyn och uppföljning.
- Det behövs åtgärder som stärker den biologiska mångfalden som t.ex. fiskevåtmarker som stärker rovfisk och viktiga undervattenshabitat behöver ett långsiktigt skydd. Grundvatten och dricksvatten behöver få starkare skydd.

- Det behövs en översyn av belastande verksamheter för att finna lämpliga, långsiktiga lösningar för att få ned utsläppen av övergödande eller miljöfarliga ämnen.

Pågående och genomförda åtgärder

- Tillsynsvägledning har tagits fram för enskilda avlopp.
- En övergripande vattenskyddsplan har tagit fram för dricksvattentäkterna.
- Mariehamns stad sedan 2018 har anlagt två flexibla multifunktionella våtmarker och håller på att anlägga en sedimenteringsdamm för dagvatten. Vid byggnation av olika slag i staden tas det stor hänsyn till dagvattenlösningar.
- Mariehamns stad har tagit fram en grönplan som kopplar till bättre dagvattenhantering, klimatanpassning och biologisk mångfald.
- Inom jordbruk pågår klimatanpassningsåtgärder kopplat till både översvämningar och torka genom att bevattningsdammar anläggs och andas vattenbesparande åtgärder genomförs.
- Flera fiskevåtmarker och andra dammar/våtmarker har anlagts med hjälp av Leadermedel.
- Skyddsåtgärder vid dikning av skogsbruksmark, m.m. framgår av följande informationsblad:
https://vattenskydd.ax/wp-content/uploads/2019/11/Infoblad_skogsbruk2.pdf